

Osztrák katona és szerzetesszobor a várban. A magyar történelem számára „semleges” alakok népesítik be a turisták által kedvelt sétányokat

Vendéglátóm szerint a fejedelmi kancellária Vitéz Mihály rövid uralkodása alatt is minden hivatalos iratot magyar nyelven bocsájtott ki, és a román történe-

elöljárók önszántukból szánták volna rá magukat e lépésre, holott többségük ekkor már a romániai politikai foglyok hatalmas táborát duzzasztotta.

átírják az ortodox elvárások szerint. „A híres Gyulafehérvári Kiáltványt Iuliu Hossu görög katolikus püspök olvasta fel 1918. december elsején. A kommunisták házi fog-

a IV. Károly királyunk által Hosszú Gyula név alatt beiktatott püspök szerepvállalása, és helyébe kapásból betették Vasile Goldişt, ami nem igaz” – magyarázza Marton professzor.

Gudor Botond református esperes, gyulafehérvári szórvány-lelkész szerint a helyi magyarság tisztelettel, de kissé távolról szemléli a centenáriumi előkészületeket, a mindent elöntő fesztivizmust, ami a katolikusoknak sajnos nem adatik meg, mert a vár lakóiként ők akarva-akaratlan részesei ennek.

Miután egy nagyobb ünnepség keretében a centenárium kapcsán a magyar egyházakat is meghívták püspökségi szinten, kérdés volt, részt vegyenek-e. Végül is elfogadták a meghívást azzal a feltétellel, ha ők is elmondhatják véleményüket, amit a román vendéglátók elfogadtak. A református egyházat képviselő Gudor Botond gratulált az ünnepelőknek, ugyanakkor beszédében felsorakoztatta azokat az érveket, ami miatt a magyarság nem tud együtt ünnepelni a románsággal.

Az elmúlt száz év magyar serelei hosszú listát tesznek ki. „Végighallgatták mondandómat, és meglepetésemre a beszélgetések során megjegyezték, hogy panaszaimat diplomatikusan fogalmaztam meg, és a megállapításaim helyesek” – magyarázza a református lelkész, aki eredménynek tartja, hogy nem passzív ellenállással viszonyulnak az eseményhez, hanem aktív részvétellel és párbeszéddel.

Gudor Botond az előkészületekben csak kapkodást és túlhajszolt fesztivizmust lát. Amit súlyosbít, hogy olyan emlékművet akarnak felavatni december elsején, amely a románságot is megosztja. A Facebook jeléhez hasonló négy kereszt összekapcsolása egy olyan szoborkompozíciót eredményez, amelynek üzenete kérdéses. Az emlékműtől a várban található ortodox katedrálisig haladó új üveghíd pedig szintén sokak számára vitatható beruházás.

Az egyesülési szoborkompozíció mintegy 4 millió euróból készül el, ami az egyik legdrágább román emlékmű lesz a rendszerváltás óta. Magam is személyre vettem a fóliával leburkolt alkotást. Mögüle egy dolog látszik tökéletesen: a római katolikus székesegyház. Lehet, elsősorban emiatt nem lesz osztatlan sikere a felavatásakor.

Hunyadi János nyughelye a székesegyházban: a sírt magyar nemzeti színű szalagok borítják

szek állítása ellenére a „román országgrészek” egyesítőjeként számon tartott Mihály nem baráti beszélgetésre ment Moldvába, hanem rablóhadjáratban pótolta az uralkodásához szükséges kincstári javakat.

Kérdésemre, hogy a várban miért csak osztrák katonák hű mását öntötték ki bronzból a turistasétányok mentén, Marton professzor szerint a román történelemszemlélet sokkal elfogadóbb az 1700-as években megjelenő osztrák jelenléttel, mint a magyarral. Az 1700-as évektől a románok is szellemi központjuknak tartották Gyulafehérvárt, hiszen itt alakul meg a görög katolikus egyház, amelynek képviselői elévülhetetlen érdemeket szereztek a nemzeti öntudat ébredésében. A sors ironiája, hogy a kommunista állam nyomására 1948. december elsején Gyulafehérváron olvasztják be a görög katolikus egyházat az ortodoxba. A két román egyház „egyesüléről” szóló határozat ma is kritikátlanul olvasható az ortodox katedrális bejáratánál azt az érzést keltve a gyanútlan szemlélőben, mintha a görög katolikus egyházi

Az ünnepi centenárium készülődsének lázában az a megdöbbentő, hogy a hivatalos retorika nemcsak a magyar történelemliről nem mond igazat, hanem egymásnak is hazudnak, amikor a görög katolikus egyháznak az „egyesülésben” betöltött szerepét

ságra ítélték egy ortodox kolostorban, és amikor az ötvenéves évfordulón arra kérték, ismét ő olvassa fel a proklamációt, ezt csak úgy akarta vállalni, ha régi püspöki minőségében teheti, amit a kommunisták elutasítottak. Így került ki a román történelemlírákból

A Baththyaneum továbbra sem magyar tulajdon. A római katolikus egyház nem kapta vissza az épületét